

Lieta C-86/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 11. februāris

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Superior de Justicia de Castilla y León (Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 4. februāris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Gerencia Regional de Salud de Castilla y León

Atbildētāja apelācijas instancē:

*Delia**

Pamatlietas priekšmets

Civildienests – Medmāsu personāls – Dienesta gaita – Izdiena – Citas dalībvalsts publiskā slimnīcā nostrādātā laika atzīšana

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamatojums

LESD 45. pants – Darba ņēmēju brīva pārvietošanās – Valsts tiesību norma, kas liedz atzīt citas dalībvalsts publiskā slimnīcā nostrādāto laiku – Darba ņēmēju brīvas pārvietošanās ierobežojumi – Dalībvalstu veselības aprūpes dienestu personāla dienesta gaitas sistēmu pielīdzināšanas vispārīgu kritēriju neesamība – Regulas (ES) Nr. 492/2011 7. pants – Nediskriminācija – LESD 267. pants

* N.d.t: Fiktīvs personvārds, ar kuru iesniedzējtiesa apzīmē anonimizēto tiesvedības dalībnieku.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai LESD 45. pantam un Regulas Nr. [492]/2011 7. pantam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma kā 2009. gada 2. jūlija Dekrēta 43/2009 6. panta 2. punkta c) apakšpunkts, kas liedz atzīt laiku, kas noteiktā amatu kategorijā nostrādāts kādas citas Eiropas Savienības dalībvalsts publiskajā veselības aprūpes dienestā?
- 2) Vai – gadījumā, ja uz pirmo jautājumu būtu atbildams apstiprinoši – kādas dalībvalsts publiskajā veselības aprūpes sistēmā nostrādātā laika atzīšana varētu tikt pakārtota nosacījumam, ka iepriekš jābūt apstiprinātiem vispārīgiem Eiropas Savienības dalībvalstu veselības aprūpes dienestu personāla dienesta gaitas sistēmu standartizācijas kritērijiem?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

- Līgums par Eiropas Savienību, 3. panta 2. punkts, 26. panta 2. punkts un 45. pants.
- Līgums par Eiropas Savienības darbību, 45., 46. pants un 168. panta 7. punkts.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā, it īpaši tās 7. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

A) Valsts mēroga tiesiskais regulējums

- 1986. gada 25. aprīļa *Ley 14/1986 General de Sanidad* [Vispārīgais likums 14/1986 par veselības aprūpi]

44. pants: “1. Visas publiskās veselības aprūpes iestādes un dienesti iekļaujas Valsts veselības aprūpes sistēmā. 2. Valsts veselības aprūpes sistēmu veido Valsts pārvaldes veselības aprūpes dienestu un autonomo kopienu veselības aprūpes dienestu kopums saskaņā ar šo likumu”.

- 2003. gada 28. maija *Ley 16/2003 de cohesión y calidad en el Sistema Nacional de Salud* [Likums 16/2003 par Valsts veselības aizsardzības sistēmas saskaņotību un kvalitātes nodrošināšanu]

43. pants: “Personāla mobilitātes visā Valsts veselības aprūpes sistēmā nodrošināšana ir viens no būtiskajiem šīs sistēmas saskaņotības aspektiem [..].”

- 2003. gada 21. novembra *Ley 44/2003 de ordenación de las profesiones sanitarias* [Likums 44/2003 par veselības aprūpes profesiju regulējumu]

37. pants (vispārīgi noteikumi par dienesta gaitu un tās atzīšanu): “1. Tiek izveidota šā likuma 6. un 7. pantā minēto veselības aprūpes speciālistu dienesta gaitas atzīšanas sistēma [..]. 3. Dienesta gaitas sistēmā var brīvprātīgi piedalīties speciālisti, kas veic uzņēmējdarbību vai ir nodarbināti valsts teritorijā”.

38. pants: “1. Veselības aprūpes pārvaldes savos centros un iestādēs reglamentē dienesta gaitas atzīšanu saskaņā ar šādiem vispārīgiem principiem: a) Atzīšana ir iedalīta 4 pakāpēs [..]. c) Lai iegūtu pirmo pakāpi, ir nepieciešams apliecināt, ka profesionālā darbība ir veikta piecus gadus. [..]”

- 2003. gada 16. decembra *Ley 55/2003 del Estatuto Marco del personal estatutario de los servicios de salud* [Likums 55/2003 par veselības aprūpes dienestu štata personāla pamatnolikumu]

40. pants: “[..] 3. Valsts veselības aprūpes sistēmas Cilvēkresursu komisija nosaka vispārīgos principus un kritērijus dažādu veselības aprūpes dienestu dienesta gaitas sistēmu pielīdzināšanai, lai nodrošinātu dienesta pakāpju savstarpēju atzīšanu un to ietekmi uz dienesta nosacījumiem, kā arī šo profesionāļu brīvu rotāciju visā Valsts veselības aprūpes sistēmā. [..]”.

41. pants: “1. Štata personāla atalgojuma sistēmu veido pamatatalgojums un papildu atalgojums.”

42. pants: “1. Pamatatalgojums ir: a) alga [..] b) trīs gadu izdienas piemaksas* [..] c) papildalgas**”.

43. pants (papildatalgojums): “2. [..] e) dienesta pakāpes piemaksa, kas paredzēta, lai atlīdzinātu par iegūto dienesta pakāpi, ja attiecīgajā kategorijā ir ieviesta tāda dienesta gaitas sistēma”.

B) Autonomās kopienas tiesiskais regulējums

- 2009. gada 2. jūlija *Decreto 43/2009, por el que se regula la carrera profesional del personal estatutario del Servicio de Salud de Castilla y León* [Dekrēts 43/2009 par Kastīlijas un Leonas Veselības aprūpes dienesta štata personāla dienesta gaitu]

* N.d.t: Šīs izdienas piemaksas tiek piešķirtas ierēdņiem par katru dienestā nostrādāto trīs gadu laikposmu.

* N.d.t: Tā sauktās “pagas extraordinarias”, kas pēc likuma un/vai saskaņā ar darba koplīgumu vienu vai vairākas reizes gadā (parasti uz Ziemassvētkiem un vasaras atvaļinājumu laikā) mēnešalgas apmērā tiek saņemtas papildus ikmēneša algai.

6. pants: “1.- Dienesta gaita *Servicio de Salud de Castilla y León* [Kastīlijas un Leonas Veselības aprūpes dienests] ir iedalīta četrās pakāpēs 2.- Lai iegūtu dienesta gaitas pirmo pakāpi vai katru no nākamajām pakāpēm, personai ir: a) jābūt pastāvīgajam štata darbiniekam tajā profesionālajā kategorijā, kurā tā vēlas iegūt pirmo vai nākamās attiecīgā dienesta gaitas veida pakāpes un pildīt amata pienākumus *Servicio de Salud de Castilla y León*; b) jāiesniedz pieteikums dienesta gaitas pirmās pakāpes iegūšanai vai katras no nākamajām pakāpēm iegūšanai tādā termiņā un veidā, ko nosaka attiecīgajos pieteikumu iesniegšanas uzaicinājumos; c) jāapliecina, ka līdz attiecīgā pieteikumu iesniegšanas uzaicinājuma dienai štata darbinieka statusā Valsts veselības aprūpes sistēmas veselības aprūpes centros un iestādēs ir nostrādājusi to gadu skaitu, kas ir noteikts, lai attiecīgajā dienesta gaitas paveidā iegūtu pirmo pakāpi, kā arī tos, kas ir noteikti nākamo pakāpju iegūšanai saskaņā ar šādu skalu: i) lai iegūtu pirmo pakāpi, ir nepieciešams apliecināt 5 gadu profesionālo darbību kā štata darbiniekam Valsts veselības aprūpes sistēmā tajā pašā dienesta grupā, no kuras tas vēlas iegūt pakāpi attiecīgajā dienesta gaitas paveidā”.

Īss pamatlītas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2017. gada 13. oktobrī *Boletín Oficial de la Comunidad Autónoma de Castilla y León* [Kastīlijas un Leonas autonomās kopienas Oficiālajā Vēstnesī] tika publicēts *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León* [Kastīlijas un Leonas autonomās kopienas Reģionālās veselības direkcijas] 2017. gada 6. oktobra lēmums, ar kuru ilglaicīgiem pagaidu darbiniekiem tiek paziņota parastā procedūra un noteikts termiņš pieteikumu iesniegšanai dienesta gaitas pirmās pakāpes iegūšanai par 2010. gadu. Kā viena no prasībām, lai varētu iesniegt pieteikumu pakāpes iegūšanai, tika prasīts apliecināt piecu gadu profesionālo darbību kā štata darbiniekam *Servicio de Salud de Castilla y León* tajā pašā amatu kategorijā, attiecībā uz kuru tas vēlas iegūt attiecīgo dienesta pakāpi.
- 2 2017. gada 26. oktobrī *Delia* iesniedza pieteikumu dienesta gaitas pirmās pakāpes iegūšanai medmāsu kategorijā, apgalvojot, ka 2010. gada 31. decembrī viņa šajā kategorijā ir bijusi nodarbināta desmit gadus un trīs mēnešus. Šajā nodarbinātībā ir ietverts laiks, kuru no 2000. gada 20. novembra līdz 2007. gada 25. jūlijam viņa bija nostrādājusi Portugāles Valsts [veselības aprūpes] dienesta pārvaldītajā Lisabonas Svētās Marijas slimnīcā.
- 3 Vienlaikus *Delia* iesniedza administratīvo pārsūdzību par minēto 2017. gada 6. oktobra lēmumu pašā *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León*, apgalvojot, ka prasībai par piecu gadu nostrādāšanu tajā amatu kategorijā, attiecībā uz kuru persona vēlas iegūt dienesta pakāpi, būtu jābūt izpildāmai nevis tikai tad, ja tie ir nostrādāti *Servicio de Salud de Castilla y León*, bet arī tad, ja tas ir darīts Spānijas Veselības aprūpes sistēmā, vai jebkuras citas Savienības dalībvalsts veselības aprūpes sistēmā.

- 4 *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León* daļēji apmierināja minēto administratīvo sūdzību. Tā atzina, ka šajā darba stāžā ir ieskaitāms laiks, kas nostrādāts Spānijas Veselības aprūpes sistēmā, taču ne Portugāles veselības aprūpes sistēmā.
- 5 *Delia* cēla administratīvu prasību par šo lēmumu *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 3 de Valladolid* [Valjadolidas administratīvajā tiesā Nr. 3], apgalvojot, ka šajā darba stāžā ir jāieskaita arī laiks, kas nostrādāts Portugāles veselības aprūpes sistēmā.
- 6 Ar 2019. gada 16. decembra spriedumu minētā tiesa apmierināja *Delia* celto prasību, uzskatot, ka attiecīgais pieteikumu iesniegšanas uzaicinājums ir pretrunā principam par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienības teritorijā.
- 7 *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León* ir iesniegusi apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Tribunal Superior de Justicia de Castilla y León* [Kastīlijas un Leonas Augstajā tiesā].

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 8 *Delia* uzskata, ka *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León* lēmums ir pretrunā principam par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienības teritorijā un Tiesas judikatūrai par šo principu. Viņa arī norāda, ka Kastīlijas un Leonas autonomajai kopienai piederīgā *Gerencia de Salud de las Áreas de León* [Leonas reģiona Veselības direkcija] trīs gadu izdienas piemaksas noteikšanas vajadzībām ir ņēmusi vērā viņas nodarbinātību Portugāles Veselības aprūpes sistēmā (Svētās Marijas slimnīcā Lisabonā) no 2000. gada 20. novembra līdz 2007. gada 21. jūnijam medmāsu amatu kategorijā.
- 9 *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León* uzskata, ka tās lēmums pilnībā atbilst likuma prasībām. Tā uzskata, ka ne *Delia* prasībā, ne pārsūdzētajā spriedumā nav izvērtēti tādi Spānijas tiesiskajā regulējumā reglamentētās dienesta gaitas aspekti kā tās raksturiezīmes, juridiskā forma un īpatnības. Tā arī norāda, ka pārsūdzētajā spriedumā minētā judikatūra attiecas uz citiem faktiskajiem apstākļiem, kas attiecas parasto darba stāžu un, izvērtējot šo darba pieredzi, nav ņemti vērā attiecīgo personu nodarbinošās organizācijas mērķi.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Saskaņā ar Spānijas tiesisko regulējumu štata darbinieku dienesta gaitas regulējumu izstrādā autonomās kopienas, un, to darot, tām ir jāievēro vispārīgie principi un kritēriji, kas ir noteikti valsts mēroga pamatregulējumā. Dažādās autonomo kopienu veselības aprūpes sistēmas iekļaujas Valsts veselības aprūpes sistēmā. Lai sekmētu štata personāla mobilitāti starp dažādām autonomo kopienu veselības aprūpes sistēmām, *Dirección General de Recursos Humanos y Servicios Económico-Presupuestarios* [Cilvēkresursu un budžeta dienestu ģenerāldirekcija]

ir pieņēmusi 2007. gada 29. janvāra lēmumu, ar ko ir uzdots publicēt Lēmumu par veselības aprūpes dienestu personāla dienesta gaitas sistēmu pielīdzināšanas vispārīgajiem kritērijiem (2007. gada 27. februāra *BOE*). Dienesta gaitas vajadzībām tiek nevis tikai ņemts vērā nostrādātā laika ilgums (darba stāžs), bet arī tiek prasīts, lai šī darba pieredze ir gūta konkrētā amatu kategorijā un konkrētā veselības aprūpes dienestā, kas darbojas attiecīgo personu nodarbinošās organizācijas mērķu sasniegšanai.

- 11 Saskaņā ar LESD 168. panta 7. punktu veselības aprūpes pakalpojumu organizēšana un sniegšana ir katras Savienības dalībvalsts ekskluzīvā kompetencē. Eiropas Savienības mērogā neeksistē nedz kāda vienota veselības aprūpes sistēma, nedz arī – atšķirībā no Spānijas Veselības aprūpes sistēmā notiekošā - ir pieņemti kādi vispārīgi kritēriji dažādu dalībvalstu veselības aprūpes dienestu personāla dienesta gaitas sistēmu pielīdzināšanai.
- 12 Tiesa ir atzinusi, ka, lai noteiktu, vai tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir pamatlietā, rada ierobežojumu LESD 45. panta izpratnē, ir jāatceras, ka LESD noteikumu par personu brīvu pārvietošanos mērķis ir atvieglot dalībvalstu pilsoņiem jebkāda veida profesionālās darbības veikšanu Savienības teritorijā, un tie nepieļauj pasākumus, kas var būt nelabvēlīgi pilsoņiem gadījumā, kad tie vēlas veikt saimniecisko darbību citas dalībvalsts teritorijā (skat. it īpaši spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, 94. punkts; 2008. gada 17. marts, *Kranemann*, C-109/04, 25. punkts, un, 2007. gada 11. janvāris, *ITC*, C-208/05, 31. punkts). Tiesa ir atzinusi arī to, ka valsts tiesību normas, kas kavē vai attur citas dalībvalsts pilsoni darba ņēmēju atstāt savu izcelsmes valsti, lai īstenotu savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, tādējādi ir šķēršļi šai brīvībai, pat ja tie ir piemērojami neatkarīgi no attiecīgo darba ņēmēju pilsonības (skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus, *Bosman*, 96. punkts; *Kranemann*, 26. punkts, un *ITC*, 33. punkts). Tiesa ir atzinusi arī to, ka pasākums, kas ierobežo darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, var būt attaisnojams tikai tad, ja tam ir leģitīms un ar Līgumu saderīgs mērķis un tas ir pamatots ar sevišķi svarīgiem vispārēju interešu apsvērumiem. Tomēr arī tādā gadījumā šāda pasākuma piemērošanai ir jābūt atbilstīgai attiecīgā mērķa īstenošanai, un tā nevar pārsniegt šā mērķa sasniegšanai vajadzīgo (skat. it īpaši spriedumus, 1993. gada 31. marts, C-19/92, *Kraus*, 32. punkts, un iepriekš minētos spriedumus, *Bosman*, 104. punkts, *Kranemann*, 33. punkts, un *ITC*, 37. punkts).
- 13 Ņemot vērā izklāstīto valsts tiesisko regulējumu un Tiesas judikatūru, ir pamatotas šaubas par to, vai gan LESD 45. pantam, gan Regulas Nr. 492/2011 7. pantam pretrunā ir tāda valsts tiesību norma kā 2009. gada 2. jūlija Dekrēta 43/2009 6. panta 2. punkta c) apakšpunkts, jo šī tiesību norma neļauj atzīt laiku, kas medmāsu amatu kategorijā nostrādāts kādas citas dalībvalsts publiskajā slimnīcā. Proti, varētu uzskatīt, ka tā ir pretrunā darba ņēmēju brīvas pārvietošanās principam un vienlīdzīgas attieksmes principam un rada slēptu netiešo diskrimināciju. Tomēr varētu arī uzskatīt gluži pretēji, ka minētās normas pamatā ir ar attiecīgo darba ņēmēju pilsonību nesaistīti objektīvi apsvērumi, kas ir samērīgi ar sasniedzamo mērķi, ievērojot spēkā esošo dienesta gaitas regulējumu,

ņemot vērā to, ka nepastāv dažādu dalībvalstu veselības aprūpes sistēmu pielīdzināšanas kritēriji.

- 14 Šaubas pastiprina apstākļi, ka pastāv Spānijas Augsto tiesu judikatūra, saskaņā ar kuru nav pietiekami tikai ar darba stāžu un ir nepieciešams, lai attiecīgais laiks būtu nostrādāts kādā konkrētā amatu kategorijā un kādā konkrētā Valsts veselības aprūpes sistēmai piederīgā veselības aprūpes dienestā. Saskaņā ar šo valsts judikatūru ir atzīts arī tas, ka, ņemot vērā to, ka normas mērķis ir leģitīms, nepastāv netieša diskriminācija, un ņemot vērā arī to, ka no aprēķina izslēdz ne tikai citās Savienības dalībvalstīs nostrādāto laiku, bet arī to kas Spānijā nostrādāts slimnīcās, kas nav funkcionāli un organizatoriski iekļautas Valsts veselības aprūpes sistēmā. Pastāv arī šaubas par apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, jo laiks, ko *Delia* ir nostrādājusi Portugāles Valsts veselības aprūpes sistēmā, ir ticis atzīts, aprēķinot pamatatalgojumā ietilpstošās trīsgadu izdienas piemaksas, taču netiek atzīts tālab, lai iegūtu pakāpi, kas savukārt piešķir tiesības saņemt papildatalgojumu, proti, dienesta pakāpes piemaksu.

DARBA VERSIJS